

העם

בטחון ובטחונים

לא במיקרה נקרא הכוחות המזוינים של ישראל בשם "צבא הגנה לישראל". כאשר נוצר שם זה, בקיץ 1948, עדיין הייתה ישראל רחוקה מן הבטחונים. רבבות החילים שעמדו מול האויב, מן ועד דגור, רצו שצבאם יהיה צבא של הגנה — שיגן על המדינה, על חרותה ועל חיי אזרחיה.

השבוע פעל צה"ל במיסגרת זו. ארגון אליפתו, גוף שאין לו שום פתרון לבעיית מיתקני ישראל וזלת מלחמה, פוצץ שורה של מיתקני מים בישראל. הגוף משמש בעיקר כמכשיר במאבק בין סוריה ומצרים, והפעולות נועדו להרגיז את עבדאלי-נאצר.

לבעייה מסוג זה אין פתרון פוליטי, מביצעים הק. היא מחייבת פתרון פוליטי, מביצעים יוזמים של מדינות אשר ישנו את פני הדברים במרחב. אך בישראל אין שלטון המסוגל לכך. לכך נאלץ החייל — כמו תמיד — לסכן את חייו כדי לכפר על מחילי המדינה.

חוליות צה"ל חצו את הגבול, פוצצו משאבות בשטח ירדן. אף שלא הייתה כוונה לפגוע בחייאדם, נהרג, כנראה, אורח ירדני. הפעולה כולה בוצעה במהירות, לא נתקלה בשום קושי.

כפס אם פעולות כאלה עוזרות לשיפור המצב. ספק עוד יותר אם כדאי לי בצען בתקופת בחירות, עיתוי העול ליריד עורר מחשבות שליליות בלב אזרחים רבים. אך אין ספק לגבי דבר אחד: החיילים שמילאו את הפקודה פעלו כמיטב יכולתם, והם סיכנו את חייהם למען הכלל.

הצד השני של המטבע, פעולת קלקיליה היתה ברורה שלוחותו האמיתית של צה"ל: להגן על החרות, החיים ורכוש. אך באותה יממה נוצל צה"ל לרעה, לשם השגת מטרה פוליטית מפלגתית.

המושג הצבאי, שהוא — לפחות להלכה — קצין צבאי במדי צה"ל, קיבל הוראה להתערב בצורה גסה וברוטאלית במהלך מערכת הבחירות (ראה להלן). פקודה זו המוכירה את תפקידם של הצבאים בקנה ליות הבטחון של אמריקה התיכונה, ניתנה לו על ידי ממשלת לוי אשכול.

ההתערבות התעטפה, כמובן, באיצטלה של הגנה על הבטחון, במיטב המסורת הבטחונית של דיין-פרס. אך מטרתה הייתה גלויה לכל עין בלתי-משוחדת: לייבטח למפא"י כמה מנדאטים נוספים בכנסת.

ניצול הצבא למטרה זו הוא חרפה לייבטח ממשלה, וביווי מדי צה"ל. הוא עלבון קודם כל, לאותם שסיכנו, באותה שביע עצמו, את חייהם בשליחת בטחונות בי שדה.

המימשל הצבאי

פשע בטחוני

ערביי ישראל מהווים כ-12% מאזרחי המדינה. על כן היו צריכים לבחור ב-14 חברי כנסת, בערך.

בכנסת החמישית נבחרו באופן חופשי על ידי ערביי ישראל שני קומוניסטים ערביים, וכחצי מפי"מ. כחצי מנדאט בזובו על רשימות נפל ערבות שונות, פרי מלחמת-חמולות.

לאן הלכו 11 המנדאטים האחרים? ארבע נמסרו לקומוניסטים ערביים של מפא"י. שבע האחרים הלכו למפא"י עצמה.

11 מנדאטים אלה שינו את פני הכנסת. בלעדית לא הייתה מפא"י מסוגלת לשייט.

לשם בלעדית לא היה רוב לקואליציה הנוכחית, גם לפני פרישת רפ"י.

דוב ישן בהורף. חשוב יותר: לפי התחזיות הנוכחיות, לא יהיה ללוי אשכול שמש, אם סיכנו להרכיב אי-פעם ממשלה חדשה, על יאכד 11 מנדאטים אלה, או אף חלק מהם. הוא זקוק לכל מנדאט, כמו טובע לאויר.

לצורך זה קיים המנגנון הקרוי "מימשל צבאי", אין לו שום קשר עם תפקידים בטחוניים אמיתיים. תפקידים אלה מסורים בידי מוסדות-בטחון אחרים, המתנגדים (מאחורי הקלעים) בחירות לקיום המימשל הצבאי.

במשך שלוש שנים ותשעה חודשים בי

• ח"כ מפ"מ יוסוף חמיס נבחר בעיקר בקולות יהודיים.

כל ארבע שנים קיים הממשל במצב רדום, כמו דוב הישן שנית-חורף. אך בשלושת החודשים האחרונים לפני הבחירות הוא מתעורר לפתע לחיים חדשים. עליו שיש מוש במינימום של אלימות ומכסימום של הטלת-פחד, הוא דואג לאותם מנדאטים. כמו הפיכה צבאית. השבוע פעל הממשל שוב.

מזה כמה שבועות משתדלים ראשי קבר-צת אל-ארד, יחד עם כמה אזרחים ערביים אחרים, להקים רשימה לכנסת. הפעולה נעשתה בגלוי, וזתה לפירסום רב בעתונות. היא נעשתה למען מטרה שאינה בלתי-חוקית, אלא דווקא חוקית ביותר: להשתתף בבחירות.

אי-שם בירושלים נערכה התייעצות קודת-נית, ראשי-הממשלה עצמו הכריע. באמצעות יועצו לעניינים ערביים, הועברה הוראה לכל מוסדות הממשל הצבאי ושרות-הבטחון: למנוע בכל מחיר את הפעולה אל-ארד בבחירות.

הפעולה בוצעה ברזיזות. ארבעה מפעילי אל-ארד הוגלו ממקומות-מגוריהם (אליהם היו מרותקים עד כה, עם חובה להתייצב

בחירות 1965

כל יום במישטרה), למקומות נידחים (ראה להלן). שליח-סתר ניסו להכריח את חותמי טופס-הרשימה להכריז על ביטול חתימתיהם. שלוחות אחרות הכינו פעולה לייבטח מניעת הגשתה של הרשימה או למניעת אישורה.

בכך נקבע בישראל תקדים הרהיסקנות. בפעם הראשונה בתולדות המדינה הופעלו זרועות הרשות המבצעת בגלוי כדי להשייט על הרכב הרשות המחוקקת.

מכאן ועד להפיכה צבאית אין עוד מר-חק מהותי, אלא כמותי בלבד.

אלימות במקום חוק. הפעולה כולה הוסתתה יפה בסיסמות בטחוניות, אותן למד לוי אשכול מקודמו ויריבו-כניכול.

קול ישראל, שהודיע על ההגלייה, דיבר על "חידוש פעילות" אל-ארד, מבלי לזכיר כלל שפעילות זו נוגעת לבחירות.

כתבי מנגנון-החוקש בעתונות המסירו על הקהל כתבות-אזעקה על הסכנה האורבת למדינה מהופעת אל-ארד בכנסת.

אולם העובדות הפשוטות הן: • לפי חוקי ישראל, מותר לכל קבר-צת של אזרחים להשתתף בבחירות. רשות זו ניתנת גם לפושעים, לבוגדים ולכל קבוצה אחרת. לכנסת הראשונה נבחר נתן ילין-מור, ראש לח"י, שישב או בבית-הסוהר על פי אותו חוק שהופעל נגד אל-ארד.

אם רוצה המדינה למנוע השתתפות בבחירות מסוג כלשהו של אזרחים, יכול הדבר להיעשות רק על פי חוק חדש. שום חוק כנה לא נתקק, והתערבות מנגנוני-חוקש בפרשה זו, על פי חוקי-החירום ה-מנדטוריים, היא פעולה קולוניאלית ודיקטטורית.

אם רוצה המדינה למנוע השתתפות בבחירות מסוג כלשהו של אזרחים, יכול הדבר להיעשות רק על פי חוק חדש. שום חוק כנה לא נתקק, והתערבות מנגנוני-חוקש בפרשה זו, על פי חוקי-החירום ה-מנדטוריים, היא פעולה קולוניאלית ודיקטטורית.

אם רוצה המדינה למנוע השתתפות בבחירות מסוג כלשהו של אזרחים, יכול הדבר להיעשות רק על פי חוק חדש. שום חוק כנה לא נתקק, והתערבות מנגנוני-חוקש בפרשה זו, על פי חוקי-החירום ה-מנדטוריים, היא פעולה קולוניאלית ודיקטטורית.

דיקטטורית.

(המשך בעמוד 12)

• צפה לפעולה מכרעת של מנגנון-החוקש נגד, רשימת העולם הזה — כוח חדש". ההחלטה על כך נפלה בדרג הגבוה ביותר, בהשתתפות לוי אשכול עצמו. הפעולה תוכננה כך שתבוא מיד אחרי הפעולה נגד קבוצת "אלי-ארד". מטרתה: למנוע בכל מחיר את השתתפות הרשימה בבחירות.

• תוכניות-המחאה של העתונאים, נגד חוק לשון הרע, ייתקלו במיכשולים חמורים. ההחלטה המעשית החשובה ביותר של עתונאי ישראל קודמת לשביתת-אזהרה של 24 שעות. אולם כמה מן העורכים והמולטים של העתונים היומיים החליטו לסכל פעולה זו. שניים מן העורכים —

אריה דיסנצ'יק ממעריב, ושבתי דניאל מהצופה — ירחיקו לכת עד כדי כך שיפתחו במערכה הגנה על חוקי-התועבה וינסו להסביר כי הוא חוק דמוקרטי חיובי.

• אגודת-ישראל תקיים הפגנות ועצרות-מחאה נגד ניתוח מתים. אין זה מן הנמנע, כי בראש ההפגנות ישאו גופות מבותרות של מתים. מטרת ההפגנות: פגיעה במפד"ל, השללת במשרד-הבריאות.

• דויד בן-גוריון עשוי להגיש תביעה משפטית על לשון הרע נגד לוי אשכול. בן-גוריון יטען כי הודעת אשכול במזכירות מפא"י, שבימי שלטונו של בן-גוריון יון נעשו דברים שלא היו בסדר, יש בה כדי להעליבו ולגרום נזק לשמו ולמעמדו.

• רפ"י תפרסם רשימה שחורה, שתכלול שורה של משלונות כמדוניות החוק, ותטען כי שרתי-החוק גולדה מאיר אחראית להם ישירות.

אנשי רפ"י היסטו אפ פרסם רשימה מה זו, לנוכח מצב בריאותה הרופף של מאיר, אולם עם השיפור החלקי שחל במצב בריאותה, לא יעוכב עוד פירסום הרשימה.

• יוסף אלמוגי יהווה מטי רה מיוחדת להתקפות הי מערך. פרשיות שונות, ששמו של אלמוגי קשור בהן, יזכו לפירסום נרחב בתקשורת-הבחירות של המערך, מתוך כוונה ברורה להציגו כאיש-האגרוף. המערך נמנע עד כה

מלתקוף את אלמוגי, מתוך חשש שהדבר ירגיז את אבא חושי. לאחר רונה הוברר כי חושי נפגע אישית מכמה מהופעותיו של אלמוגי ב"ח"פה, ובמטה המערך מעריכים עתה

כי לא רק שחושי לא יתנגד להתקפות עליו, אלא גם יצטרף למסע האישי נגדו.

• גם לאחר שהממשלה תאשר פופית את התקנות לבחירת רת רכנים מקומיים, לא ייערכו בחירות של רכנים בערים.

המפד"ל מעוניינת כי כל הרבנים המועמדים לתפקיד רבנים ראשיים מקומיים יתמכו בה במערכת-הבחירות, והיא תעשה הכל שההכרעה בבחירת רבני הערים תיזחה עד לאחר הבחירות, כדי שהמאוכזבים לא יזיקו ביניים למאמץ-הבחירות של המפלגה.

• חוגים הקרובים לגח"ל יפיצו שמועות, כי המועמד הי ראשון ברשימת הליברלים העצמאיים, פינחס רוזן, יתפטר מיד לאחר הבחירות. דבר זה יאלץ את רוזן לפרסם התחייבות לכהן כח"כ במשך כל תקופת כהונתה של הכנסת השישית.

• מפא"י תשתמש בארמות הנגב כאמצעי לקנות את נאמנותם של השכטים הכדואים. לראשי שבטים אלה, שעדיהם עומדים מדי שנה בפני סכנת כלייה מחוסר אדמות-מירעה, נרמו בבירור, כי יוכלו לקבל בחכירה 40 אלף דונם, אם יבטיחו את קולות בני-השבטים למערך.